

Maamme kuntien ja hyvinvointialueiden vanhusneuvostoille 30.10.2024

Tieto on valtaa. Sitä tarvitsemme kaikki. Mutta kaikille se ei ole saavutettavissa, löydettävissä tai muutoin helposti omaksuttavissa.

Tämän päivän trendi on johtamassa jatkuvaan julkisen tiedon kaventumiseen. Päivittäisten sanomalehtien jakelu on ongelmissa. Lehtien tilausmäärät ovat kuihtumassa kustannussyistä. Painetun sanan merkitys yleisenä tiedon lähteenä on kutistumassa jatkuvan digiloikan ansiosta. Miten tulevaisuuden tiedonvälitys voisi saavuttaa kaikki kansalaiset? Ennen kaikkea ikääntyneet ja eri erityisryhmien ihmiset, nettipalveluiden ulkopuolella elävät, maahanmuuttajat sekä harvaan asutuilla alueilla sinnittelevät kansalaiset?

Suomi ikääntyy kovaa vauhtia. Tänä päivänä meillä on noin 170 000 yli 85-vuotiasta ihmistä. Vuonna 2040 tuo luku on jo noin 340 000. Suurin osa näistä ihmisistä on netin ulkopuolella painetun sanan saavuttamattomissa. Mikä sitten avuksi ongelman ratkaisuun?

Ainoa keino asian hoitamiseksi on saada radio avuksi paikalliseen ja kansalliseen tiedotukseen, sillä radio löytyy varmasti joka kodista. Miten se voisi olla mahdollista? Alkuvaiheessa ja kokeiluluontoisena se vaatisi viikoittain vähintään kahtena päivänä aina samaan aikaan päivästä toteutetun esim. 30–60 minuutin mittaisen lähetyksen, missä voitaisiin kertoa kuulijoille ajankohtaisia sote-asioita sekä muita kuntalaisten kannalta tärkeitä tiedotuksia kuntien toiminnasta.

Asian vireille saamiseksi ja ehkä pitkän valmisteluajan voittamiseksi esitämme seuraavien toimenpiteiden aloittamista:

1. Maamme kaikki vanhusneuvostot päättävät ehdottaa tiedotushankkeen käynnistämistä Yleisradiolle ja sen hallintoneuvostolle ensi vaiheessa, vaikka kokeiluluontoisena maakunnallisena sovellutuksena esim. Pohjois-Karjalasta alkaen.
2. Teemme myös Valtioneuvostolle sekä Liikenne- ja viestintäministeriölle samansisältöisen ehdotuksen, minkä pohjalta ministeriö voisi tehdä alustavan

selvityksen Yleisradion kanssa tulevaisuudessa toteutettavan hankkeen välttämättömistä alueellisista käyttökustannuksista vuositasona.

3. Esitämme edelleen, että Liikenne- ja viestintäministeriö perustaisi hanketta valmistelemaan eri vanhustyön sektoreiden asiantuntijoista koostuvan työryhmän, jonka tärkein tehtävä olisi varmistaa kustannustehokas sekä toimiva selvitys hankkeen toteuttamismahdollisuuksista yhdessä Yleisradion kanssa.

4. Tärkeintä asian mahdollisen etenemisen kannalta on kuitenkin se, että ensi vaiheessa mukaan tulee riittävä eri puolueiden edustus, sillä niin puolueille kuin yleensä poliittisille päättäjille jää kuitenkin lopullinen vastuu YLEn mukaan saamisesta tähän valtakunnallisesti erittäin merkittävän hankkeen toteuttamiseen.

Esitystämme perustelemme YLEn osalta Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:n mukaisella ja tähän hankkeeseen oikein tulkittavalla velvoitteella vastata monipuolisen ja kattavan tiedon saannin turvaamisesta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti. Siksi hankkeen toteutuminen vaatii välttämättä YLEn osalta myös riittävän poliittisen tahdon toteutumisen.

Toivomme, että esityksemme saisi kaikilla tahoilla myönteisen vastaanoton, millä varmistaisimme tulevaisuudessa riittävän tiedonsaannin etenkin kaikille riittävän tiedon ulkopuolelle muutoin jääville kansalaisille, joita arvioidaan nykyisin olevan jo noin 600 – 700 000 tiedonhaluisen ihmisen muodostama kansanosana. Todettakoon tyydytyksellä, että Yle hoitaa jo nykyisinkin ainakin parin pienryhmän päivittäistä valtakunnallista tiedonsaantia, vaikka näiden ryhmien kuulijakunta on vain murto-osa verrattuna digimaailman ulkopuolella eri syistä olevien kansalaisten lukumäärään.

JOENSUUN VANHUSNEUVOSTO

Pertti Vainionpää pj.